

Huvudman

Botkyrka kommun
medborgarcenter@botkyrka.se

Beslut

Datum 2026-03-12
Dnr SI 2025:10699
Sida **1 (12)**

Ärendet

Tillsyn av den anpassade grundskolan Fittjarektorsområde AGR i Botkyrka kommun

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Botkyrka kommun att senast den **10 augusti 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande lärare och arbetet mot kränkande behandling. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Botkyrka kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Lärare

1. Se till att all undervisning bedrivs under ledning av lärare. Huvudmannen ska i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder inkomma med uppgifter om vilka lärare som ansvarar för och bedriver undervisning i respektive ämne i den anpassade grundskolan. (1 kap. 3 § och 2 kap 15 § skollagen, 5 kap. 2 § skolförordningen [2011:185])
2. Se till att undervisningen bedrivs av lärare som är legitimerade och behöriga, om lärarna inte omfattas av något undantag från dessa krav. Huvudmannen ska i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder inkomma med en förteckning över hur undervisningen kommer att fördelas läsåret 2026/2027 med avseende på vilka lärare som undervisar samt vilka ämnen, ämnesområden och årskurser de undervisar i. Huvudmannens redovisning ska även omfatta en redogörelse för vilka ansträngningar som har gjorts för att finna legitimerad och behörig personal i de ämnen samt ämnesområden som det saknas sådan personal på skolenheten. Om huvudmannen avser att för undervisningen använda lärare utan legitimation och/eller rätt behörighet, ska huvudmannen i

redovisningen ange vilken undantagsbestämmelse beslutet grundar sig på samt inkomma med en motivering kring varför bestämmelsen är tillämpligt i det aktuella fallet. Dokumentation av rekryteringsförsök, inklusive annonser, som gjorts under perioden 12 mars 2026 till och med den 10 augusti 2026 ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 13 och 18 §§ skollagen, 2 kap. 11–16 §§ förordning [2011:326] om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare)

Arbetet mot kränkande behandling

1. Se till att lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till rektorn. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit under perioden 12 mars 2026 – 10 augusti 2026. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (6 kap. 10 § skollagen)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser lärares anställning.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (SI 2025:10699) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2026 inlett en tillsyn av Fittjarektorsområde AGR, som är en anpassad grundskola för årskurserna 4–9 i Botkyrka kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Fittjarektorsområde AGR följer gällande bestämmelser om lärare och arbetet mot kränkande behandling.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, resurspersonal, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 21 januari 2026 och 23 januari 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. elevscheman, lärarscheman, lärares anställningsavtal, lärarlegitimationer

och annonser för rekrytering av legitimerade och behöriga lärare. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Undervisningen bedrivs under ledning av lärare

Enligt lärarförteckning, lärare 1s schema och elevscheman undervisar lärare 1 för samtliga elever i klass 7–9 i följande ämnen. Svenska, svenska som andraspråk, so-ämnena, matematik och bild. Av lärarförteckning och i intervju med lärare framkommer att lärare 3 undervisar i no-ämnena och i teknik. Av lärarens schema och elevscheman framgår att läraren även undervisar i so-ämnena, matematik, svenska som andraspråk och musik tillsammans med lärare 1. Lärare 3s tjänst är i huvudsak förlagd i klass 7–9, men lärare 3 undervisar även två klasser i grundskolan i engelska på tisdagar och onsdagar.

Av intervjuer med resurspersonal, lärare och rektorn framkommer att klass 7–9 är uppdelad i två undervisningsgrupper med två undervisande lärare, lärare 1 och lärare 3. Rektorn uppger att klassen är uppdelad i två grupper på lärarnas initiativ men att hon vid flertalet tillfällen tydliggjort för lärarna att det endast ska vara en undervisningsgrupp i klassen. I huvudmannens komplettering i februari 2026 anges att klassen under vårterminen är uppdelad i två fasta grupper. Lärarna uppger att de grupperat eleverna utifrån kunskapsnivå och att lärare 1 bedriver undervisningen i gruppen med eleverna som kommit lite längre i sin kunskapsutveckling. Lärarna uppger vidare att i den andra gruppen bedrivs undervisningen av två resurspersoner när inte lärare 3 bedriver undervisningen. Resurspersoner och lärare uppger att lärarna tillhandahåller material till resurspersonerna som de sedan ska genomföra med eleverna. En lärare uppger att hen även handleder resurspersonerna. På frågan om lärare 1 själv bedriver någon undervisning i den ena undervisningsgruppen svarar resurspersoner att läraren kommer in i gruppen någon gång per termin och genomför ett

bedömningsstöd med eleverna. Vid bedömning och i förekommande fall betygssättning uppger resurspersonerna att de talar om för läraren vad eleverna arbetat med och därefter beslutar läraren om betyg.

Rektorn uppger att det är lärare 1 som ansvarar för planering, uppföljning och bedömning men att det är resurspersonerna som genomför undervisningen i hög grad, framför allt i ämnena matematik och svenska/svenska som andraspråk. Rektorn uppger vidare att undervisningen i so- och no-ämnena bedrivs av lärare 3. På frågan i vilken utsträckning eleverna i gruppen ges ett aktivt och strukturerat lärarstöd svarar rektorn att eleverna ges det av lärare 3 i so- och no-ämnena och av resurspersonerna i matematik och svenska/svenska som andraspråk.

Av de scheman som Skolinspektionen tagit del av inför tillsynen, som har varit gällande under höstterminen och är daterade den 17 december 2025, framgår att endast lärare 1 och inte lärare 3 står som undervisande lärare i ämnena svenska som andraspråk, so-ämnen, bild och en lektion i matematik på tisdagar. I intervju uppger lärare 3 att hen dock har ett annat schema och att hen nu undervisar fler timmar i klass 7–9 jämfört med tidigare. Lärare 3 uppger vidare att hen inte bedriver undervisningen tre lektioner per vecka: svenska som andraspråk på tisdagar, so-ämnen och bild på onsdagar.

Huvudmannen har den 9 februari 2026 inkommit med nya elev- och lärarscheman av vilka framgår att lärare 3 har utökat sin undervisningstid i klass 7–9 jämfört med det schema som Skolinspektionen tagit del av inför tillsynen. Det framgår även att lärare 1 står tillsammans med resurspersoner som undervisande lärare, då lärare 3 undervisar klasser på grundskolan, följande tider. Svenska som andraspråk på tisdagar klockan 10.50–11.35 (45 minuter), so-ämnen på onsdagar klockan 12.40–13.45 (65 minuter) samt bild på onsdagar klockan 14.10–15.00 (60 minuter). Av de inlämnade elevscheman framgår också att eleverna i klass 7–9 har fyra lektioner i svenska som andraspråk i veckan på sammanlagt 185 minuter per vecka, tre lektioner i so-ämnena i veckan på sammanlagt 180 minuter per vecka och en lektion i bild i veckan som är på onsdagar.

Mot bakgrund av de nya elev- och lärarscheman har Skolinspektionen begärt en komplettering gällande vilka lektioner som resurspersonerna bedriver undervisning i. Rektorn uppger i komplettering att undervisningen i de tre ovan nämnda lektionerna svenska som andraspråk, so-ämnena och bild bedrivs av resurspersoner. Rektorn uppger vidare att lärare har planerat lektionerna och att det finns lärare i två brevidliggande klassrum.

Eleverna ges undervisning av legitimerade och behöriga lärare

Klasslärare

Av ingiven lärarförteckning framgår att det finns tre klasslärare, lärare 1, lärare 2 och lärare 3, som undervisar eleverna. I klass 7–9 finns det två klasslärare, lärare 1 och lärare 3. Lärare 1 är legitimerad och behörig speciallärare med inriktning IF (intellektuell funktionsnedsättning) och lärare 3 är legitimerad grundskollärare. Av lärare 1s lärarlegitimation framgår att hen är behörig att undervisa i följande ämnen och årskurser i den anpassade grundskolan. Engelska och svenska som andraspråk i årskurserna 1–6 och Matematik, no-ämnena, so-ämnena, svenska och teknik i årskurserna 1–9. Av klassschema för klass 7–9 samt lärarens schema framgår att läraren undervisar i svenska som andraspråk, so-ämnena, bild och matematik. Lärare 3 är behörig att undervisa i årskurs 3–6 i följande ämnen i grundskolan. Engelska, matematik, so-ämnena och svenska. Av klassschema för klass 7–9 och lärarens schema framgår att läraren undervisar i matematik, engelska, teknik samt no-ämnena.

I klass 4–6 undervisar en klasslärare, lärare 2, som är olegitimerad. Av lärare 2s anställningsavtal framgår att läraren har ett tidsbegränsat förordnande som lärare med start 12 augusti 2025, det framgår dock inte av anställningsavtalet när förordnandet löper ut. Rektorn uppger i intervju att lärarens förordnande löper ut den 11 augusti 2026. I intervju med lärare framkommer att lärare 2 har ett vikariat för en annan lärare, lärare 4, som varit tjänstledig för studier. Lärare och rektorn uppger att lärare 4 i samband med terminsstarten 2026 blivit klar med sina studier till speciallärare med inriktning IF och att lärare 4 åter är i tjänst. Av den lärare 4s lärarlegitimation framgår att läraren har behörighet att undervisa i grundskolans årskurser 1–9 i moderna språk franska och modersmål. Lärare 4 har dock inte hunnit ansöka om en ny lärarlegitimation ännu, uppger rektorn. I en komplettering från huvudmannen den 9 februari 2026 har Skolinspektionen tagit del av lärare 4s examensbevis, daterat den 21 januari 2026. Rektorn uppger att lärare 4 nu bedriver undervisningen i ämnena matematik, svenska, svenska som andraspråk, engelska, so-ämnena, no-ämnena och lite musik i klass 4–6 tillsammans med lärare 2.

Det framkommer även i intervju med lärare och rektorn att lärare 3 nyligen påbörjat speciallärarutbildningen med inriktning IF och beräknas vara klar om tre år.

Lärare i praktiskt-estetiska ämnen

Av granskade lärarlegitimationer framkommer det att lärarna som undervisar i idrott och hälsa samt i musik är legitimerade och behöriga att undervisa årskurserna 1–9 i grundskolan.

Av ingiven lärarförteckning framgår att undervisningen i hem- och konsumentkunskap samt i slöjd bedrivs av en legitimerad lärare mot fritidshem. Av lärarens anställningsavtal framgår att läraren har en tidsbegränsad anställning som lärare under perioden 10 november 2025 till den 12 juni 2026.

Om det finns andra lärare att tillgå inom skolenheten och huvudmannens organisation samt huvudmannens rekryteringsförsök

I intervju med rektorn framkommer att det inte finns några legitimerade och behöriga lärare inom huvudmannens organisation. Huvudmannen har inkommit med annons gällande legitimerad och behörig lärare i hem- och konsumentkunskap samt slöjd. Annonsen publicerades den 12 september 2025 och rektorn uppger att ingen legitimerad och behörig lärare sökte tjänsten.

Rättslig reglering

Undervisningen bedrivs under ledning av lärare

I skollagen avses med begreppet undervisning sådana processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till skollagen och som syftar till utveckling och lärande genom att elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden (1 kap. 3 § skollagen).

En legitimerad lärare har ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver (2 kap. 15 § skollagen).

I förarbeten till skollagen anges att undervisning är ett snävare begrepp än utbildning och avser de målstyrda processer som syftar till att eleverna både ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. I definitionen av undervisningsbegreppet ligger också att lärandeprocessen sker under ledning av lärare. Med detta menas inte att dessa måste vara närvarande i undervisningslokalen eller motsvarande all lektionstid. Tanken är dock att för att en aktivitet ska klassas som undervisning måste en lärare ha det övergripande ansvaret för det som ska göras (prop. 2009/10:165 s. 633).

Utöver utbildade lärare kan det finnas annan personal som deltar i skolarbetet, som till exempel elevassistenter. Dessa kan, som ytterligare vuxna i undervisningssituationen, bidra till att skapa trygghet för eleverna och på olika sätt medverka i genomförandet av undervisningen. Resurspersoner som inte har en utbildning för den aktuella undervisningen ska dock inte vara de som ansvarar för undervisningen (prop. 2009/10:165 s.262 f).

Eleverna ska genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppfyllas och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen (5 kap. 2 § skolförordningen).

Eleverna ges undervisning av legitimerade och behöriga lärare

Endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen (2 kap. 13 § skollagen).

För att vara behörig att undervisa i anpassade grundskolan i årskurs 7–9 krävs utöver en behörighetsgivande lärarexamen, även att läraren har en speciallärarexamen med specialisering mot intellektuell funktionsnedsättning. Kravet på speciallärarexamen gäller inte lärare som har avlagt en äldre behörighetsgivande examen om den omfattar inriktning eller specialisering mot utvecklingsstörning (inriktning eller specialisering mot intellektuell funktionsnedsättning). Läraren måste därutöver vara behörig att undervisa i det ämne han eller hon undervisar i. För att bli behörig att undervisa i anpassade grundskolan i årskurs 7–9 gäller samma behörighet som för att undervisa i grundskolan mot arbete i årskurs 4–6. En sådan lärare är endast behörig att undervisa i det eller de ämnen som omfattas av lärarens examen. Läraren är dessutom behörig att undervisa i det eller de ämnesområden för vilket ett sådant ämne är relevant. (2 kap. 13–16 §§ förordning [2011:326] om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare).

Av förarbetena till skollagen framgår att huvudmän har en skyldighet att för undervisning använda lärare som har en utbildning som är avsedd för den undervisning som han eller hon ska bedriva. Det övergripande syftet med reglerna är att så långt som möjligt säkerställa att elever får undervisning av lärare som har en utbildning för den undervisning de bedriver. Ambitionen ska vara att eleverna alltid undervisas av lärare som har en utbildning för den undervisning som de bedriver (prop. 2009/10:165, s. 262, 269 och 649). Vidare anges att läraren är den enskilt viktigaste faktorn för elevernas resultat och att studier visar att lärares ämneskompetens och didaktiska kompetens är avgörande för att eleverna ska nå goda resultat (prop. 2009/10:165, s. 261). Att en skola har tillräckligt med lärarresurser, både vad gäller omfattning och kvalitet, är en central förutsättning för att elever ska kunna få sin rätt till utbildning tillgodosedd och för att utbildningen i övrigt ska hålla en hög kvalitet (prop. 2013/14:112, s. 47).

Om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna, får en annan lärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen, och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. En sådan person får bedriva undervisning under högst ett år i sänder (2 kap. 18 § skollagen).

Av förarbetena till bestämmelsen framkommer det att för att få använda en annan lärare i den befintliga organisationen, i enlighet med undantagsregeln, bör det vara tillräckligt att det i huvudmannens organisation inte finns någon lärare med rätt utbildning tillgänglig. Handlar det om nyrekrytering bör huvudmannen naturligtvis så långt möjligt anställa lärare med en utbildning avsedd för den undervisning läraren ska bedriva (prop. 2009/10:165 s. 268f). Det framgår vidare i förarbetena att en person som enligt huvudregeln inte får användas för att bedriva en viss

undervisning får användas för detta under högst ett år i sänder. I normalfallet bör det vara till terminens eller läsårets slut. Huvudmannen är efter denna tid skyldig att på nytt försöka finna en lärare som har en utbildning som är avsedd för undervisningen (prop. 2009/10:165 s. 652f).

Lärares anställning

Endast den som har legitimation får anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning (2 kap. 20 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av utredningen framgår inte annat än att lärare som saknar legitimation anställs på visstid. Skolinspektionen bedömer därmed att det inte föreligger några brister gällande lärares anställningsformer.

Skolinspektionen bedömer dock att det finns brister i skolans arbete med att undervisningen bedrivs under ledning av lärare samt att eleverna ges undervisning av legitimerade och behöriga lärare.

Undervisningen bedrivs under ledning av lärare

Av utredningen framgår visserligen att undervisningen under de flesta lektionerna bedrivs under ledning av lärare. Det framgår dock att resurspersoner bedriver undervisningen av en grupp elever i årskurs 7–9 tre lektioner i veckan i svenska som andraspråk, so-ämnen och i bild. Av inlämnade elevscheman framkommer att det utgör ungefär en femtedel av undervisningen i svenska som andraspråk, lite mer än en tredjedel av undervisningen i so-ämnena och samtlig undervisning i bild.

Av utredningen framgår vidare att den lärare som står som undervisande lärare i schemat planerar undervisningen och bedömer eleverna, men att läraren sedan delat upp eleverna i två undervisningsgrupper och bestämt att resurspersoner ska bedriva undervisningen i den ena undervisningsgruppen. Läraren förser resurspersonerna med material och handledning och träffar eleverna i den undervisningsgruppen enbart någon gång per termin.

Av skollagen framgår att undervisningen ska bedrivas under ledning av lärare. En lärare har ansvar för den undervisningen hen bedriver. Av skolförordningen framgår att eleverna ska genom undervisningen ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.

Skolinspektionen bedömer att en del av undervisningen för en grupp elever i årskurs 7–9 inte bedrivs under ledning av lärare enligt författningarnas krav eftersom undervisningen genomförs av andra personer än den lärare som planerar och ansvarar för undervisningen. Det upplägg som lärare

gjort genom att dela upp eleverna i två undervisningsgrupper och låta resurspersoner bedriva undervisningen för den ena gruppen innebär bland annat att all undervisning i ämnet bild och betydande del av innehållet i so-ämnena inte är lärarledd. Läraren behöver visserligen inte närvara all lektionstid, men att resurspersoner bedrivit undervisningen i den ena undervisningsgruppen under både höstterminen och delar av vårterminen visar på en systematisk organisering av undervisningen där undervisningen bedrivs av annan personal än lärare. När endast resurspersoner bedriver undervisningen kan inte eleverna ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd av den ansvariga läraren då denne inte deltar i undervisningen. Det är viktigt att undervisningen leds av den ansvariga läraren eftersom det är läraren som skapar förutsättningar så att eleverna utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.

Eleverna ges undervisning av legitimerade och behöriga lärare

Av utredningen framgår att eleverna i klass 7–9 undervisas av en lärare som förvisso är legitimerad, men som saknar behörighet att undervisa i den anpassade grundskolan. Läraren undervisar dessutom i no-ämnena och i teknik, ämnen som läraren saknar behörighet att undervisa i. Läraren har förvisso påbörjat behörighetsgivande studier men beräknas vara klar först om tre år. Det framgår vidare att en annan lärare som undervisar klass 4–6 visserligen har behörighet att undervisa i den anpassade grundskolan men saknar ämnesbehörighet för de ämnen hen undervisar i.

Det framgår också att det inte finns några behöriga lärare inom skolenheten och huvudmannens organisation och att rektorn visserligen under höstterminen 2025 gjort rekryteringsförsök men att skolan enbart sökt legitimerade och behöriga lärare för undervisning i hem- och konsumentkunskap och slöjd.

Av skollagen framgår att endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen. Av både lag och förarbeten framgår att användande av lärare utan legitimation och utan rätt behörighet endast ska ske undantagsvis och under en begränsad tid. Av förarbetena framgår vidare att huvudmannen är skyldig att försöka finna en lärare som har en utbildning som är avsedd för den undervisning som ska bedrivas. Härvid ingår att dels försöka rekrytera behöriga lärare, dels att vid tjänstefördelning av befintlig personal planera så att eleverna i så hög utsträckning som möjligt får undervisning av lärare med behörighet för aktuella ämnen, ämnesområden och årskurser.

Av utredningen framgår att det finns lärare som saknar behörighet för undervisning i den anpassade grundskolan. Vidare framgår att huvudmannen använder obehöriga lärare utan att ha stöd i någon undantagsbestämmelse. Huvudmannen har visserligen försökt rekrytera legitimerade och behöriga lärare, men enbart i två ämnen trots att det finns lärare som saknar behörighet för flera av de ämnena och årskurserna som

de undervisar i. Skolinspektionen bedömer därmed att huvudmannens rekryteringsförsök inte är tillräckligt och att huvudmannen därför inte sett till så att eleverna i så hög utsträckning som möjligt får undervisning av lärare med behörighet för aktuella ämnen, ämnesområden och årskurser. Att en av lärarna påbörjat en behörighetsgivande utbildning föranleder ingen annan bedömning. Det är därmed en brist.

Arbetet mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av information inskickad av huvudmannen inför tillsynen framgår att det inkommit tio anmälningar om kränkande behandling till huvudmannen de senaste tolv månaderna. Lärare, resurspersoner, representanter för elevhälsan samt rektorn beskriver tryggheten som god på skolan och att det finns en hög vuxennärvaro ute bland eleverna. Elever i årskurs 4–6 uppger att de trivs i skolan och att de flesta eleverna är snälla mot varandra. Elever i årskurs 7–9 uppger dock att det sker kränkningar framför allt i en av grundskolans korridorer, där grundskoleelever retas och kallar eleverna i den anpassade grundskolan för bland annat "CP" och "handikapp". Lärare uppger att de känner till att det kan hända incidenter i korridoren och att eleverna på grundskolan inte alltid är snälla mot eleverna i den anpassade grundskolan. Resurspersonerna uppger dock att det handlar om att eleverna i den anpassade grundskolan misstolkar situationen och att det är eleverna i den anpassade grundskolan som kallar varandra skällsord. Rektorn uppger att den nämna korridoren är identifierad som en otrygg plats på skolan och att ett arbete är påbörjat gällande att stärka upp tryggheten på platsen. Däremot uppger rektorn att hon inte känner till att det skulle ha skett kränkningar där grundskoleelever kränkt elever från den anpassade grundskolan.

Eleverna i årskurs 7–9 uppger att det finns hjälpsamma vuxna på skolan och att de finns i närheten och säger till, men att de inte alltid ser allt som händer. Lärare, representanter för elevhälsan och rektorn uppger i intervju att det är personaltätt och att det alltid finns vuxna i närheten av eleverna. Resurspersoner och lärare uppger att de alltid agerar om de skulle se att en elev blir utsatt för kränkande behandling och att de för samtal med de inblandade eleverna och vid behov elevernas vårdnadshavare för att lösa situationen.

Det framkommer i intervjuer med lärare, resurspersoner, representanter för elevhälsan samt med rektorn att det finns rutiner för hur personal ska gå till väga för att anmäla kränkande behandling. Rektorn uppger dock att personalen kan vara osäkra på i vilket system de ska anmäla kränkningarna i eftersom skolan ganska nyligen bytt system. Rektorn uppger vidare att det har hänt att personal anmält i fel modul i systemet. Anmälan ska ske i ett

digitalt system och anmälan går direkt till rektorn och till en representant för huvudmannen.

I intervjuer med lärare och resurspersoner framkommer att alla kränkningar inte anmäls. Resurspersoner uppger att de inte kan anmäla alla kränkningar som sker med förklaring att de i så fall inte skulle göra annat än att skriva anmälningar. Lärare uppger att de anmäler kränkningar om det är något jätteallvarligt som hänt eller om det handlar om upprepade kränkningar. Både resurspersoner och lärare uppger att om en situation kan lösas genom samtal med berörda elever, vårdnadshavare och i vissa fall med rektorns medverkan anmäls inte kränkningen. Representanter för elevhälsan uppger att personalen på skolan är väldigt duktiga på att reagera och reda ut situationer som sker på skolan men tillägger att personalen inte alltid anmäler kränkande behandling till rektorn. Representanter för elevhälsan och rektorn uppger att det förs återkommande samtal i personalgruppen gällande vikten av att anmäla alla fall av kränkande behandling. Rektorn uppger vidare att hon känner till att alla kränkningar inte anmäls, i synnerhet om det handlar om verbala kränkningar och situationer som kunnat lösas genom samtal med de inblandade eleverna.

Rättslig reglering

Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling (1 kap. 5 § skollagen).

En lärare eller annan personal som får kännedom om en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (6 kap. 10 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att anmäla kränkande behandling. Av utredningen framgår förvisso att personalen agerar om en elev blir utsatt för kränkande behandling, men att personal inte alltid anmäler uppgifter om kränkande behandling till rektorn. Av utredningen framgår vidare att om en situation reds ut eller om kränkningen inte bedöms vara allvarlig gör personalen ingen anmälan om kränkande behandling.

Av skollagen framgår att en lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling är skyldig

att anmäla detta till rektorn. Att lärare och annan personal inte alltid anmäler att elever anser sig ha blivit utsatta för kränkande behandling till rektorn är en brist.

Det är den utsatta elevens upplevelse som är utslagsgivande för om det ska anses skett en kränkning. Att lärare och annan personal inte anmäler att elever anser sig ha blivit utsatta för kränkande behandling till rektorn medför att huvudmannen inte kan utreda omständigheterna och i förekommande fall vidta åtgärder för att förhindra kränkande behandling i framtiden. Att anmälningsskyldigheten följs är därmed avgörande för att hela det systematiska arbetet mot kränkande behandling ska fungera på ett ändamålsenligt sätt.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Botkyrka kommuns verksamhet vid Fittjarektorsområde AGR uppfyller inte författningarnas krav vad gäller lärare och arbetet mot kränkande behandling. Det finns därför skäl att förelägga Botkyrka kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

X Erica Underwood

Beslutsfattare

Signerat av: Erica Underwood

X Åsa Jansson

Föredragande

Signerat av: Åsa Jansson

I ärendets slutgiltiga handläggning har även utredaren Terese Westin medverkat.